

عنوان مقاله:

ارزیابی راهکارهای مدیریتی استحصال آب باران و سیلاب در آبخوان تسوج

محل انتشار:

نهمین همایش ملی سامانه های سطوح آبخیز باران (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

مالک رفیعی - کارشناس محقق بخش تحقیقات حفاظت خاک و آبخیزداری، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تبریز، ایران

جمشید یار احمدی - استادیار پژوهشی بخش تحقیقات حفاظت خاک و آبخیزداری، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تبریز، ایران

احد حبیب زاده - استادیار پژوهشی بخش تحقیقات حفاظت خاک و آبخیزداری، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تبریز، ایران

رحیم کوشایان - کارشناس عمران ایستگاه تحقیقاتی و آموزشی وپخش سیلاب تسوج، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان شرقی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

ارزیابی عملکرد راهکارهای مدیریتی جمع آوری آب باران، که یکی از روش های کارآمد در زمینه مقابله با بحران کمبود منابع آبی می باشد، برنامه ریزی و مدیریت به عنوان دو موضوع مهم در مناطق پخش سیلاب شناخته می شوند. براساس سرمایه گذاری های انجام شده جهت بهره مند شدن از پخش سیلاب ضروری است. در کشور ما بخش اعظمی از اراضی قابل کشت در مناطق خشک و نیمه خشک واقع شده و کمبود آب عامل محدود کننده توسعه و عمران این اراضی است، اما موقعیت طبیعی و شرایط آب و هوایی حاکم بر این مناطق به نحوی است که می توان به سهولت و با اعمال روش های ساده مهندسی این گونه اراضی را احیا نمود. پروژه پخش سیلاب بر روی آبخوان دشت تسوج، در سطحی بالغ بر 460 هکتار در سال 1376 به بهره برداری رسیده است و دارای حداقل یک دوره فعالیت 20 ساله و واجد آمار و اطلاعات می باشد در طی این دوره بهره برداری، میلیون ها متر مکعب سیلاب در این آبخوان نفوذ داده شده است پروژه مذکور به طور مستمر پایش شده و اثرات عوامل مختلف در آن ارزیابی گردیده است. برای انجام این تحقیق داده های هواشناسی و هیدرومتری جمع آوری گردیده و داده های جمع آوری شده جهت پردازش های بعدی در محیط GIS و Excel و SPSS سازماندهی شدند. براساس نتایج حاصل، با توجه به آمار دبی ماهانه و نیاز آبی چنین به نظر می رسد که سطح زیر کشت اراضی نسبت به آورد حوضه زیاد نبوده و می توان با یک برنامه ریزی دقیق ذخیره آب در فصل غیر زراعی تا حدودی نیاز آبی منطقه را برطرف نمود. در طی عملکرد 20 ساله آبخوانداری حدود 7 / 3368115 میلیون مترمکعب و به طور متوسط 8 / 1684056 مترمکعب آب سیلاب که حدود 1 / 12 درصد بارش متوسط 20 ساله در بازه زمانی پایش با عبور از مسیر نهرهای غلام گردشی به صورت نفوذ عمقی در هر سال استحصال و به سفره آبخوان تسوج تزریق شده است. ضریب همبستگی حاصل از نتایج نشان داد که بین بارش و حجم ذخیره ماهانه ایستگاه، 847 / 0 همبستگی مثبت و معنی دار نشان دارد. مدل خطی با ضریب تبیین 717 / 0 جهت برآورد حجم سیلاب آبخیز شده در کانال های ذخیره با استفاده از میانگین بارش ماهانه محاسبه شد.

کلمات کلیدی:

پخش سیلاب، آبخوان تسوج، استحصال بهینه آب سیلاب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1132782>

